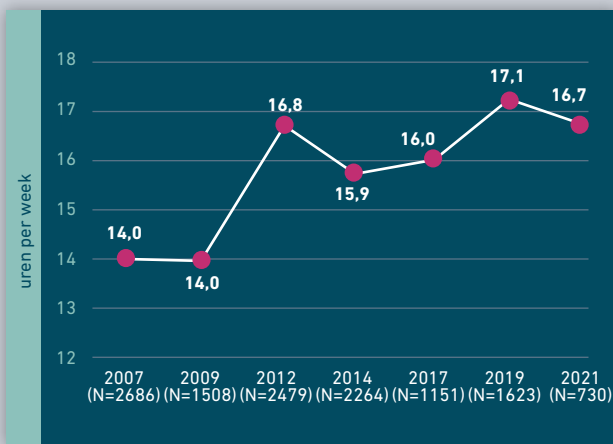

BIJLAGEN NATIONAAL RAADSLEDEN ONDERZOEK 2021

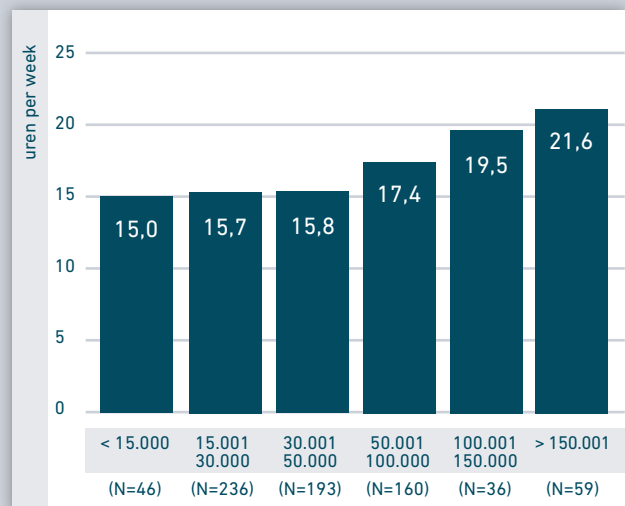
ZEVENDE **TRENDONDERZOEK**
NAAR DE TIJDSBESTEDING
EN WERKZAAMHEDEN **VAN**
GEMEENTERAADSLEDEN

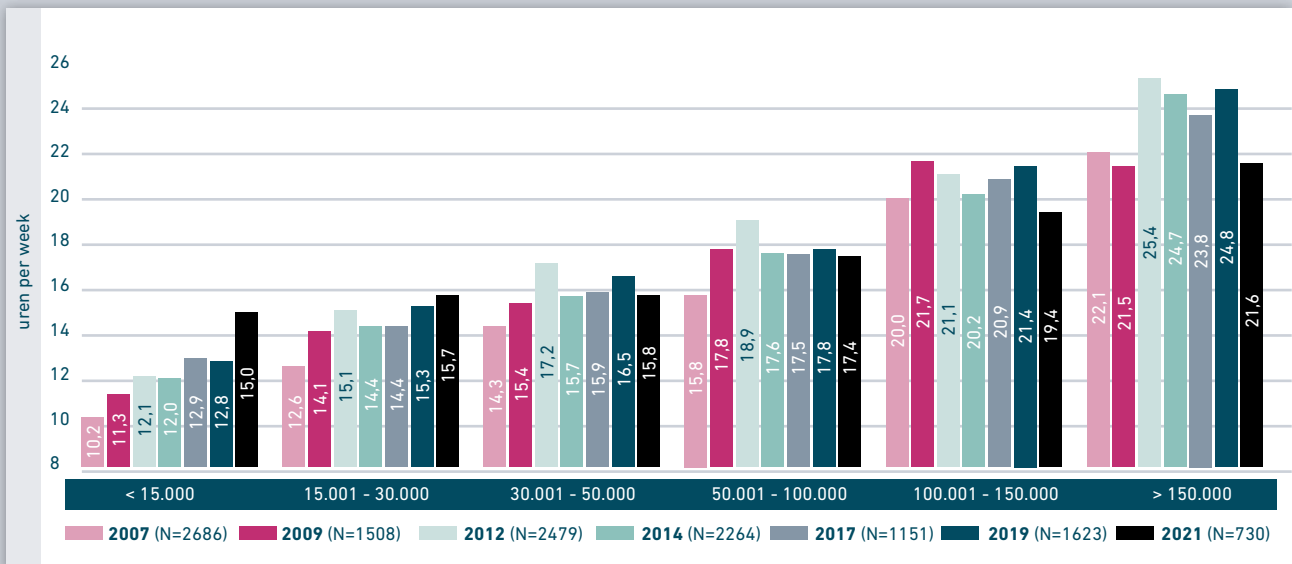
BIJLAGEN - HOOFDST

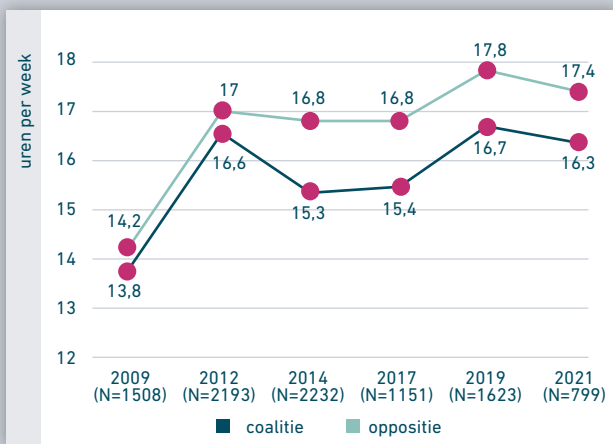
Figuur 1: Gemiddelde tijdsbesteding van raadsleden in uren per week (2007-2021)

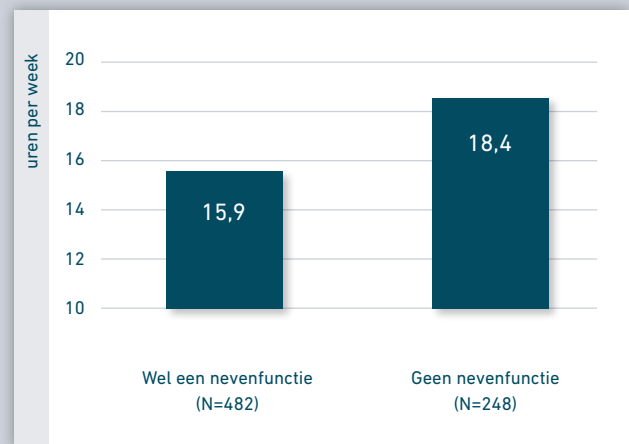
Figuur 2: Gemiddelde tijdsbesteding naar gemeentegrootte in uren per week (2021)

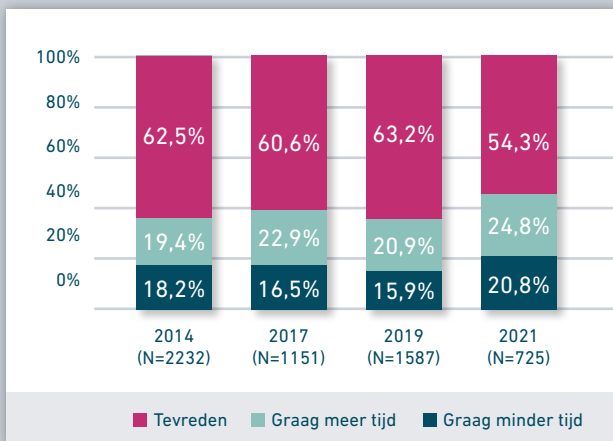
Figuur 3: Gemiddelde tijdsbesteding naar gemeentegrootte in uren per week (2007-2021)

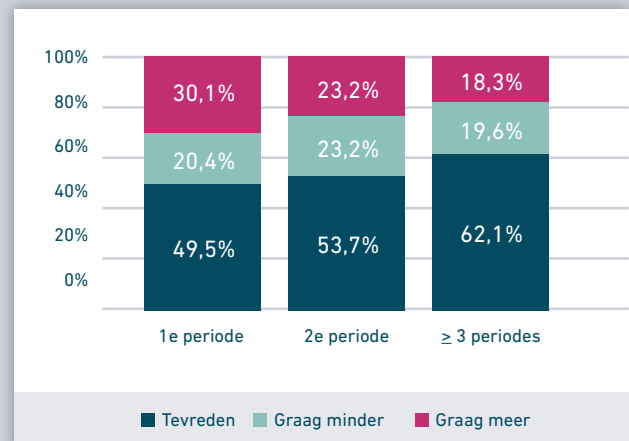
Figuur 4: Gemiddelde tijdsbesteding per rol in uren per week (2009-2021)

Figuur 5: Gemiddelde tijdsbesteding in uren per week, per nevenfunctie

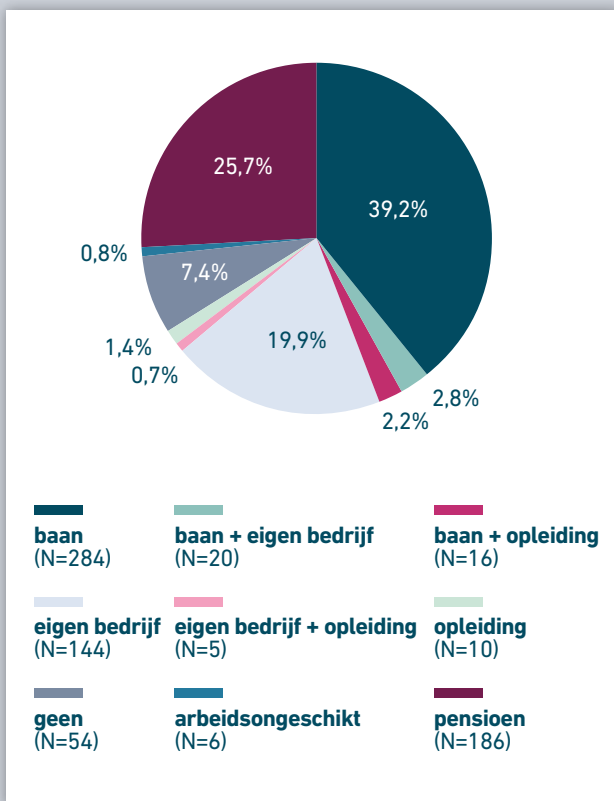
Figuur 6: Tevredenheid over de tijdsbesteding (2014-2021)

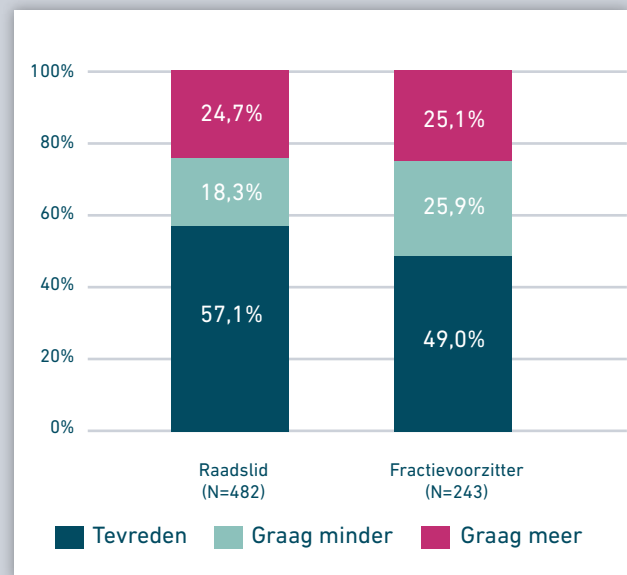
Figuur 7: Tevredenheid over de tijdsbesteding naar zittingsperiode.

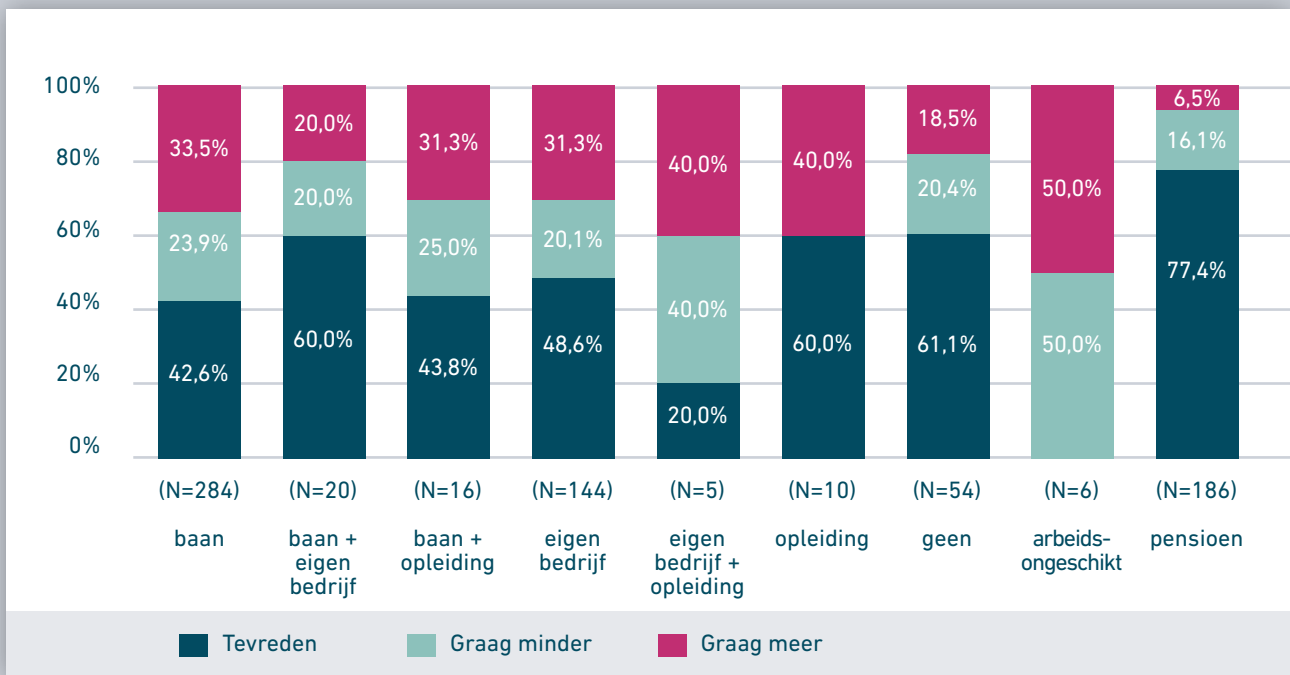
BIJLAGEN - HOOFDST

Figuur 8: Verdeling nevenfuncties van raadsleden

Figuur 10: Tevredenheid over de tijdsbesteding naar functie in de raad (2021)

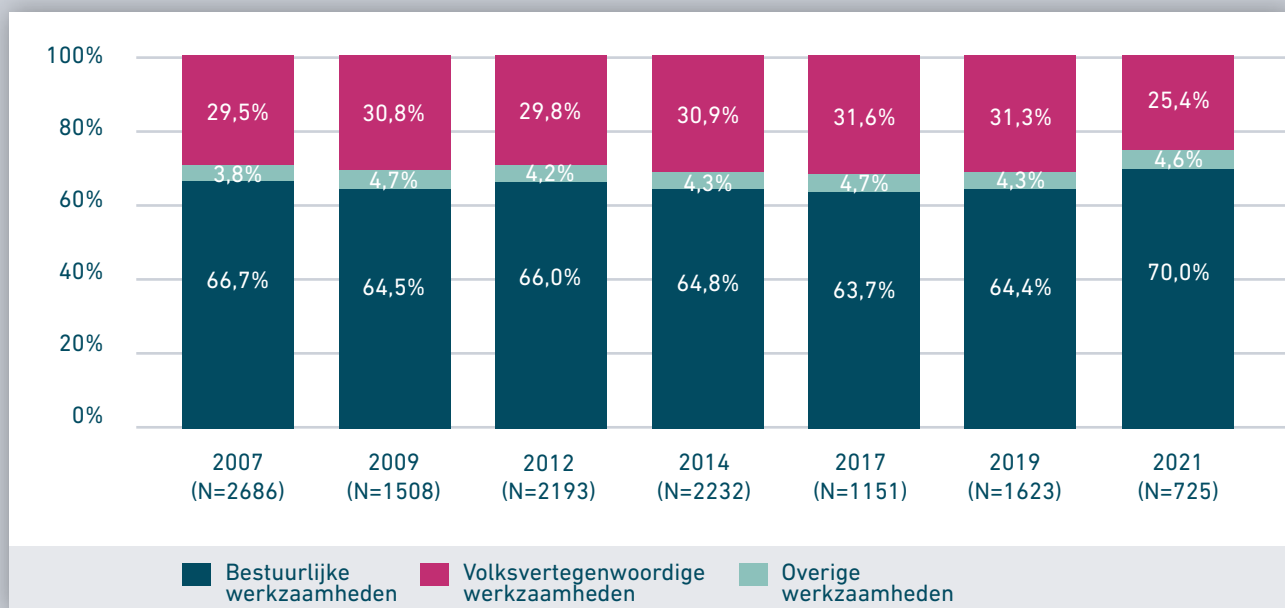
Figuur 9: Tevredenheid over de tijdsbesteding naar nevenfunctie (2021)

BIJLAGEN - HOOFDST

Bestuurlijke activiteiten	% van totaal 2007	% van totaal 2009	% van totaal 2011	% van totaal 2014	% van totaal 2017	% van totaal 2019	% van totaal 2021
Lezen van vergaderstukken, nota's en rapporten	20,1%	19,3%	21,2%	20,4%	20,2%	20,8%	21,6%
Raadsvergaderingen	8,2%	8,3%	7,1%	8,0%	7,8%	7,6%	8,0%
Commissievergaderingen	9,3%	8,8%	7,8%	8,5%	8,6%	8,4%	9,5%
Fractievergaderingen	10,6%	9,7%	9,5%	9,6%	9,2%	9,5%	9,6%
Coalitievergaderingen	-	1,5%	1,4%	1,5%	1,3%	1,5%	3,8%
Partijvergaderingen / bijeenkomsten	3,9%	3,7%	3,8%	3,6%	3,7%	3,3%	2,9%
Stadhuiswerk: maken van notities en opstellen schriftelijke vragen	4,5%	4,3%	4,0%	4,5%	4,5%	5,0%	5,6%
Telefonische contacten	3,9%	3,7%	3,7%	3,8%	3,6%	3,8%	4,5%
Internetactiviteiten: email, social media, blogs, fora	6,3%	5,2%	7,4%	4,9%	4,8%	4,6%	4,0%
Totaal bestuurlijke activiteiten	66,7%	64,5%	66,0%	64,8%	63,7%	64,5%	70,0%
Persoonlijk contact met (groepen van) burgers	6,4%	7,3%	5,6%	5,9%	6,0%	6,1%	6,1%
Activiteiten in maatschappelijke organisaties	6,8%	6,8%	7,9%	7,2%	7,7%	6,4%	4,5%
Buurt- en wijkbijeenkomsten	4,1%	4,5%	3,5%	3,8%	3,8%	4,2%	2,6%
Werkbezoeken	4,8%	4,4%	4,1%	4,6%	4,7%	5,2%	4,3%
Politieke avond / spreekuur	2,7%	3,2%	3,5%	2,8%	3,0%	3,1%	1,8%
Internetactiviteiten: email, social media, blogs, fora	3,1%	2,6%	3,7%	4,9%	4,8%	4,6%	4,5%
Contact met media	1,6%	1,9	1,4%	1,6%	1,6%	1,6%	1,7%
Totaal volksvertegenwoordigende activiteiten	29,5%	30,8%	29,8%	30,9%	31,6%	31,2%	25,4%
Overige activiteiten	3,8%	4,7%	4,2%	4,3%	4,7%	4,3%	4,6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

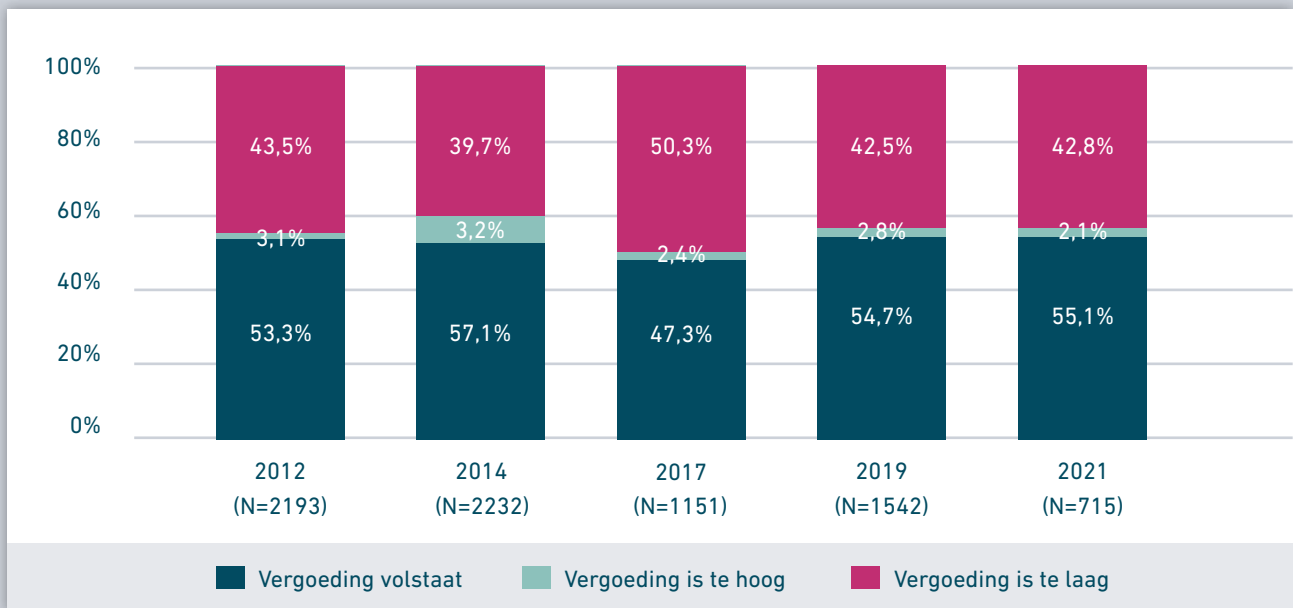
Figuur 11: Tijdsverdeling tussen bestuurlijke, volksvertegenwoordigende en overige taken (2007-2021)

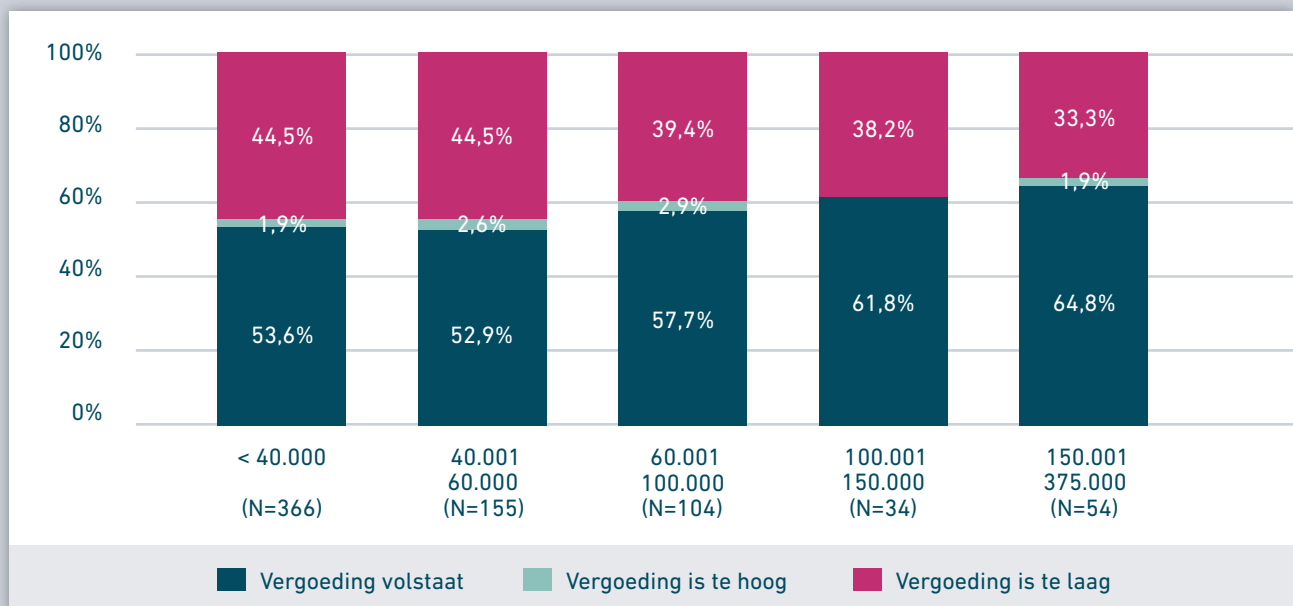
Figuur 12: Tijdsverdeling tussen bestuurlijke en volksvertegenwoordigende werkzaamheden

BIJLAGEN - HOOFDST

Figuur 13: Tevredenheid over de vergoeding (2012 - 2021)

Figuur 14: Tevredenheid over de vergoeding naar gemeentegroote (2021)

TUK 5

BIJLAGEN - HOOFDST

Activiteit	Categorie	Percentage
Lezen van vergaderstukken, nota's en rapporten	Bestuurlijk	23,0%
Raadsvergadering	Bestuurlijk	8,6%
Commissievergadering	Bestuurlijk	10,0%
Fractievergadering	Bestuurlijk	9,9%
Coalitievergadering	Bestuurlijk	3,6%
Partijvergadering / Partijbijeenkomst	Bestuurlijk	2,6%
Politieke avond / spreekuur	Volksvertegenwoordigend	1,6%
Buurt- en wijkbijeenkomsten	Volksvertegenwoordigend	1,9%
Werkbezoeken	Volksvertegenwoordigend	4,2%
Stadhuiswerk: maken van notities en opstellen schriftelijke vragen	Bestuurlijk	4,8%
Persoonlijk contact met (groepen van) burgers	Volksvertegenwoordigend	5,1%
Contact met media	Volksvertegenwoordigend	1,5%
Telefonische contacten	Bestuurlijk	4,4%
Internetactiviteiten: email, social media, blogs, fora	Bestuurlijk / Volksvertegenwoordigend	9,6%
Activiteiten binnen maatschappelijke organisaties, verenigingen of vrijwilligerswerk	Volksvertegenwoordigend	4,5%
Overige activiteiten	Anders	4,7%

Tabel 1: Verdeling bestuurlijke en volksvertegenwoordigende activiteiten van stoppende raadsleden

Activiteit	Liefst minder	Evenveel	Liefst meer
Lezen van vergaderstukken, nota's en rapporten	67,3%	23,6%	9,1%
Raadsvergadering	40,0%	52,7%	7,3%
Commissievergadering	50,9%	45,5%	3,6%
Fractievergadering	22,2%	72,2%	5,6%
Coalitievergadering	34,5%	56,4%	9,1%
Partijvergadering / Partijbijeenkomst	14,5%	61,8%	23,6%
Politieke avond / spreekuur	5,5%	30,9%	63,6%
Buurt- en wijkbijeenkomsten	1,9%	11,1%	87,0%
Werkbezoeken	1,8%	14,5%	83,6%
Stadhuiswerk: maken van notities en opstellen schriftelijke vragen	27,3%	56,4%	16,4%
Persoonlijk contact met (groepen van) burgers	0,0%	11,1%	88,9%
Contact met media	9,1%	70,9%	20,0%
Telefonische contacten	16,4%	72,7%	10,9%
Internetactiviteiten: email, social media, blogs, fora	32,1%	50,0%	17,9%
Activiteiten binnen maatschappelijke organisaties, verenigingen of vrijwilligerswerk	10,9%	38,2%	50,9%
Overige activiteiten	18,2%	63,6%	18,2%

Tabel 2: Activiteiten waar stoppende raadsleden meer/minder tijd aan willen besteden

BIJLAGEN - HOOFDST

Stopreden	Percentage raadsleden dat deze reden noemt
Ik wil meer tijd kunnen besteden aan andere hobby's	12,1%
Ik wil meer vrije tijd	14,9%
Ik wil meer tijd aan mijn gezin/familie besteden	18,4%
Ik kan het raadswerk niet goed combineren met mijn baan/ bedrijf	7,8%
Binnen mijn familie of persoonlijke kring hebben we te maken met ziekte/gezondheidsklachten	3,5%
Ik heb te maken met ziekte/gezondheidsklachten	1,4%
Ik verhuis (mogelijk) naar een andere gemeente	2,1%
Ik vind het raadswerk niet uitdagend	2,1%
Ik vind het raadswerk te moeilijk	1,4%
Ik vind het raadswerk niet (meer) leuk	12,1%
De werkdruk voor het raadswerk is te hoog	5,7%
Ik vind het lastig om te gaan met de verantwoordelijkheid die van raadsleden worden gevraagd	1,4%
Het raadswerk kost mij te veel tijd	5,7%
Het raadswerk is niet gevarieerd genoeg	0,7%
Vergaderingen zijn te lang	4,2%
De vergadertijden komen mij niet goed uit	2,1%
Er zijn te veel verschillende vergaderingen	2,1%
Vergaderstukken bevatten niet de juiste informatie om een goede beslissing te kunnen nemen	1,4%
Er wordt te weinig op inhoud vergaderd	9,9%
De gemeenteraad is geen goede afspiegeling van de bevolking	0,7%
Raadsleden in mijn gemeente zijn niet professioneel genoeg	3,5%
Ik vind de sfeer tijdens vergaderingen slecht	1,4%
Ik kan mijn ambities niet verullen als raadslid	2,8%
Ik word lager op de kieslijst geplaatst.	0,7%
Er zijn naar mijn idee mensen binnen mijn politieke partij die de functie beter kunnen vervullen	5,7%
Ik wil graag ruimte maken voor vernieuwing	33,3%
Ik kan niet goed overweg met mijn fractieleden	0,7%
Ik krijg/wil een andere politieke functie	1,4%

Stopredenen	Percentage raadsleden dat deze reden noemt
De gemeenteraad heeft onvoldoende macht om beslissingen vanuit de provincie of het rijk tegen te houden	2,1%
De gemeenteraad heeft onvoldoende financiële middelen om haar taak goed uit te kunnen voeren	1,4%
De gemeenteraad heeft te weinig zicht op het doen en laten van het college van B&W	2,1%
De gemeenteraad heeft te weinig zicht op het doen en laten van gemeenschappelijke regelingen	2,8%
De gemeenteraad is te afhankelijk van het college als het gaat om informatie	1,4%
Het is te moeilijk echt dingen gedaan te krijgen voor inwoners	2,8%
Er is te weinig dualisme, waardoor je vrijwel geen invloed uit kunt oefenen	10,6%
De gemeenteraad is niet actief genoeg bij de uitvoering van haar taken	0,7%
Ik krijg van inwoners te weinig waardering voor alles wat ik doe	1,4%
De media belichten alleen dingen die fout gaan	2,1%
Inwoners rekenen ons onterecht af op dingen waar wij geen invloed op hebben	0,7%
Ik vind de sfeer in de gemeenteraad niet prettig	2,1%
Fracties zijn onvoldoende bereid samen te werken	1,4%
Fracties houden zich niet aan afspraken	0,7%
Raadsleden krijgen onvoldoende ambtelijke ondersteuning	0,7%
Ik krijg niet de juiste uitrusting/materialen om het raadswerk goed uit te kunnen voeren (laptop, iPad, mobiel, etc.)	0,7%
Een andere reden	18,4%
Ik ga een studie volgen	1,4%
Na x-aantal jaar vind ik het mooi geweest	6,4%
Ik ben te oud	3,5%
Ik mag maar 3 periodes raadslid zijn van mijn partij	2,1%
Mijn gemeente gaat fuseren	1,4%
Ik ga emigreren	0,7%

Tabel 3: Alle gegeven stopredenen

BIJLAGEN - HOOFDST

Stelling	Eens (doorgaan)	Eens (stoppen)	Neutraal (doorgaan)	Neutraal (stoppen)	Oneens (doorgaan)	Oneens (stoppen)
Het raadswerk is gevarieerd	95,4%	82,5%	3,8%	14,2%	0,8%	3,3%
Ik kan mijn ei kwijt in het raadswerk	89,1%	73,3%	8,6%	18,3%	2,3%	8,3%
Ik besteed met plezier tijd aan het raadswerk	92,1%	71,7%	6,7%	22,5%	1,3%	5,8%
Ik vind de werkdruk voor het raadswerk te hoog	43,1%	43,3%	32,0%	27,5%	24,9%	29,2%
Ik ben tevreden met de vergoeding die ik krijg	45,8%	49,2%	18,8%	23,3%	35,4%	27,5%
Ik leer veel van het werk als raadslid	90,8%	80,0%	8,8%	17,5%	0,4%	2,5%
Ik heb veel van de doelen die ik aan het begin van de raadsperiode had, kunnen verwezenlijken	46,2%	35,8%	40,8%	38,3%	13,0%	25,8%
Ik denk regelmatig na over hoe dingen rondom het raadswerk beter kunnen	89,1%	84,2%	9,9%	15,0%	1,0%	0,8%
Ik vind het belangrijk werk te doen waarmee ik anderen help	97,1%	94,2%	2,9%	5,8%	0,0%	0,0%
Ik vind het belangrijk dat mijn collega raadsleden competent en professioneel zijn	85,7%	91,7%	12,6%	7,5%	1,7%	0,8%
Ik erger me als ik merk dat andere raadsleden zich niet goed voorbereiden op vergaderingen	81,8%	81,7%	14,5%	15,0%	3,8%	3,3%
Ik voel een soort voldoening als het goed gaat met mijn raadswerk	97,1%	90,0%	2,3%	7,5%	0,6%	2,5%
Partijen in de gemeenteraad gunnen elkaar hun successen	28,3%	25,0%	29,1%	30,8%	42,6%	44,2%
Ik heb het idee dat soms voorstellen worden afgewezen op basis van wie ze indienen in plaats van de inhoud	66,2%	65,0%	14,0%	13,3%	19,7%	21,7%
Leden van de gemeenteraad gaan met respect met elkaar om	57,4%	53,5%	25,2%	31,7%	17,4%	15,0%
Tijdens vergaderingen discussiëren wij over de inhoud van agendapunten en niet over individuele raadsleden	74,8%	73,3%	13,8%	20,0%	11,3%	6,7%
Sommige partijen zijn systematisch te laat met het aanleveren van documenten	38,4%	35,8%	38,4%	42,5%	23,3%	21,7%
Raadsleden zijn over het algemeen bereid met iedere partij samen te werken als de inhoud dit toelaat	61,4%	60,0%	15,7%	14,2%	22,9%	25,8%

Mensen binnen mijn eigen fractie staan altijd voor mij klaar	88,9%	89,2%	6,3%	9,2%	4,8%	1,7%
Binnen mijn fractie wordt ieder lid meegenomen bij het maken van beslissingen	90,4%	89,2%	5,7%	6,7%	4,0%	4,2%
Ik krijg van mijn fractie de ruimte om zelf onderwerpen te kiezen waar ik me mee bezig wil houden	93,3%	89,2%	4,0%	7,5%	2,7%	3,3%
Ik heb het gevoel dat ik altijd vrij ben om voor mijn mening uit te komen	89,9%	91,7%	5,5%	5,8%	4,6%	2,5%
Ik kan mij nog altijd goed vinden in de standpunten van mijn fractie	92,7%	90,0%	6,3%	7,5%	1,0%	2,5%
Ik werk graag met mijn fractiegenoten	92,0%	90,0%	6,9%	7,5%	1,0%	2,5%
De macht van de gemeenteraad is te beperkt ten opzichte van andere overheidslagen, zoals de provincie	58,6%	52,9%	17,6%	18,5%	23,8%	28,6%
Ik slaag er geregeld in onderwerpen die ik belangrijk vind op de agenda te krijgen	65,2%	58,0%	29,3%	37,0%	5,5%	5,0%
Het collegeakkoord is dusdanig dichtgetimmerd dat het als oppositie moeilijk is invloed uit te oefenen/dingen gedaan te krijgen	43,1%	37,8%	21,4%	27,7%	35,5%	34,5%
De macht van de gemeenteraad is te beperkt ten opzichte van het college van burgemeester en wethouders	48,0%	38,7%	16,6%	20,2%	35,5%	41,2%
Alle fracties krijgen voldoende middelen om zelf onderzoek uit te (laten) voeren	37,7%	41,2%	26,2%	30,3%	36,2%	28,6%
De gemeenteraad heeft voldoende zicht op het doen en laten van het college van burgemeester en wethouders	33,0%	37,8%	24,7%	27,7%	42,3%	34,5%
De gemeenteraad neemt voorstellen van iedere partij even serieus	46,8%	38,7%	19,6%	28,6%	33,6%	32,8%
De coalitie en bijhorende fracties zijn zo verweven dat er steeds minder scheiding tussen volksvertegenwoordiging en bestuur (dualisme) is	51,5%	42,0%	19,6%	29,4%	28,9%	28,6%
De gemeenteraad heeft voldoende zicht op gemeenschappelijke regelingen en andere samenwerkingsverbanden	24,5%	25,2%	20,2%	17,6%	55,3%	57,1%

BIJLAGEN - HOOFDST

De gemeenteraad krijgt voldoende en op tijd informatie verstrekt van het college van burgemeester en wethouders	32,6%	47,1%	29,4%	21,8%	38,1%	31,1%
De griffie is onpartijdig	83,4%	84,7%	11,1%	10,2%	5,5%	5,1%
Als raadsleden of fracties grensoverschrijdend gedrag laten zien, dan spreekt de griffie ze daarop aan	51,3%	53,4%	32,8%	33,1%	16,0%	13,6%
Er is vrijwel altijd een ruimte beschikbaar op het gemeentehuis voor fractieoverleg	89,1%	87,3%	6,6%	6,8%	4,3%	5,9%
Ik krijg voldoende ondersteuning en informatie van de griffie	87,2%	91,5%	7,2%	5,9%	5,5%	2,5%
Als ik (schriftelijke) vragen stel aan het college van burgemeester en wethouders, krijg ik hier snel antwoord op	52,6%	57,6%	23,2%	25,4%	24,3%	16,9%
Ik krijg als raadslid wel eens te maken met bedreigingen en agressie	20,0%	14,5%	13,2%	14,5%	66,8%	70,9%
Inwoners die contact met mij opnemen, tonen voldoende respect	85,1%	82,9%	12,6%	12,0%	2,3%	5,1%
Ik heb het gevoel dat burgers goed inzien wat wij allemaal voor hen doen	11,7%	6,8%	25,3%	35,9%	63,0%	57,3%
Als ik als raadslid een wijkbezoek of werkbezoek bijwoon, wordt er met respect met mij omgegaan	88,9%	85,5%	10,4%	12,8%	0,6%	1,7%

Tabel 4: Vergelijking van antwoorden op de stellingen van raadsleden die stoppen en raadsleden die doorgaan

TUK 6

**RAADSLEDEN
BESTEDEN IN 2021
GEMIDDELD 70%
VAN HUN TIJD AAN
BESTUURLIJKE
TAKEN EN 25,4%
VAN HUN TIJD AAN
VOLKSVERTEGEN-
WOORDIGENDE
TAKEN.**

HIERMEE LIGT DE
TIJDSVERDELING
TUSSEN
BESTUURLIJKE
ACTIVITEITEN EN
VOLKSVERTEGEN-
WOORDIGENDE
ACTIVITEITEN
**IN 2021 NOG VERDER
VERWIJDERD VAN DE
VOORGESCHREVEN
VERDELING (50-50)
DAN IN 2019.**

→ Nationaal Raadsledenonderzoek

Daadkracht voert sinds 2007 een trendonderzoek uit naar de tijdsbesteding, werkzaamheden en honorering van gemeenteraadsleden in Nederland. Daadkracht onderzoekt daarmee in hoeverre de tijdsbesteding van raadsleden overeenkomt met de aanbeveling van de Stuurgroep Evaluatie Dualisering Gemeentebestuur om tenminste 50% van de raadstijd buiten het gemeentehuis door te brengen. Daadkracht heeft het Nationaal Raadsledenonderzoek inmiddels zevenmaal uitgevoerd sinds 2007. Elke meting bestaat uit de vaste componenten tijdsbesteding, werkzaamheden en honorering. Dit onderzoek is in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden tot stand gekomen. Op www.nationaalraadsledenonderzoek.nl zijn meer figuren met onderzoeksresultaten beschikbaar. Deze onderzoeksresultaten bevatten de cijfers van het onderzoek uit 2021 afgezet tegen de voorgaande trendonderzoeken.

→ Bekendmaken

Daadkracht Bekendmaken is marktleider online publiceren van regelgeving en zakelijke kennisgevingen volgens de Wet elektronische bekendmaking (o.a. DROP). Daadkracht ondersteunt met advies, training en invoerdiensten.

→ Advies

Daadkracht Advies ondersteunt lokale overheden bij vraagstukken over bedrijfsvoering, informatiehuishouding en dienstverlening. De adviseurs van Daadkracht zijn specialist in het optimaliseren van processen, het invoeren van zaakgericht werken, privacyvraagstukken, informatie-architecturen en informatiebeveiliging.

→ Talent

Daadkracht Talent biedt talentvolle mensen aan die net klaar zijn met hun studie. Alumni bestuurs- en bedrijfskunde werken, leren en doen de nodige vakkennis op bij gemeenten onder begeleiding van Daadkracht en de Daadkracht Academie. Zo kunnen zij goed voorbereid bij u aan de slag.

→ Digitaal

Daadkracht Digitaal helpt overheden bij het inrichten en verbeteren van hun website. Daadkracht doet dit met onderzoek, concrete oplossingen en ondersteuning bij de uitvoering. Toegankelijk, vindbaar en gebruiksvriendelijk.

COLOFON

Onderzoek en redactie:

drs. Bart-Jan Flos,

drs. Erwin Snijder,

drs. Ageeth de Jager – de Lange,

Simone van den Berg MSc,

Kim van der Heide MSc,

Marc van Breemen en

Inky te Brake MSc.

Met dank aan:

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

Vormgeving:

De Ontwerpzolder/Anke de Kroon

Uitgave november 2021

ISBN 978-90-829590-5-5

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

